

UDK: 050.432:330.1

doi: 10.5937/ekonhor1602091P

UVODNIK

Sveska 2 Volumen 18 Godište 2016 naučnog časopisa *Ekonomski horizonti* sadrži dva izvorna naučna i tri pregledna članka, prethodno saopštenje, prikaz knjige i Zahvalnicu recenzentima rukopisa podnetih Uredništvu Časopisa u 2015. godini.

Korišćenjem odgovarajućeg prostornog ekonometrijskog modela, *Yuan Xiaoling* i *Chen Ali* analiziraju faktore urbane efikasnosti u 285 gradova na nivou prefektura u Kini, u periodu 2003-2012. Dobijeni rezultati pokazuju, pre svega, da je razvoj urbane efikasnosti između gradova u pozitivnoj prostornoj korelaciji. Takođe, utvrđeno je da Industrijska struktura, Otvorenost za strane direktne investicije i Infrastruktura mogu unaprediti razvoj urbane efikasnosti, a da, istovremeno, Veličina grada, Državna kontrola, Investiranje u osnovna sredstva, i drugi faktori mogu - u izvesnom stepenu - usporiti razvoj urbane efikasnosti. Zaključuje se da gradovi - u procesu nove urbanizacije - treba da „ostvare međuregionalnu koordinaciju, i to iz perspektive urbanih aglomeracija i razvoja metropola“. Posebno se ukazuje na potrebu unapređivanja efikasnosti grada i naučnog i racionalnog kretanja odnosnih faktora.

Relevantnost ekološke dimenzije - uz ekonomsku, društvenu i institucionalnu - koncepta održivog razvoja, za bilo koju zemlju, posebno za zemlje u razvoju, odnosno, brzo razvijajuće ekonomije, upućuje na naučnu, društvenu, praktičnu, etičku, itd. opravdanost sveobuhvatnog dinamičkog procenjivanja efekata emisije zagađivača. Izdvajajuću devet vrsta indikatora prema uticaju industrijskog i ostalih zagađenja na vazduh, vodu i zemljište, *Liu Bolong* i *Li Danni* primenjuju, pre svega, modifikovani metod

sveobuhvatne procene stepena rasturanja, kako bi utvrdili stanje ukupne emisije zagađenja u 30 provincija i gradova (izuzev Tibet-a, Hong Konga, Macao-a i Taiwan-a) u Kini, u periodu 1991-2012. Kroz korišćenje odgovarajućeg modela testa konvergencije, istražena je konvergencija emisije zagađivača na nacionalnom nivou i u tri glavna regiona Kine. Rezultati ukazuju na to da - shodno razlikama u bruto domaćem proizvodu *per capita*, industrijskoj strukturi, strukturi potrošnje energije i regulaciji zagađivača - ukupni indeks i indeks intenziteta su uslovna β konvergencija. Na osnovu dobijenih rezultata sugerise se kreatorima politika da prelaz od ekstenzivnog na intenzivan ekonomski rast implicira povećanje ulaganja u smanjivanje zagađenja, unapređivanje kapitalne efikasnosti, aktivno podešavanje industrijske strukture, ubrzanje razvoja nisko-emisionih industrija, uvećanje učešća dodate vrednosti iz industrije usluga, optimiziranje strukture potrošnje energije, odgovarajuće upravljanje stranim direktnim investicijama, itd.

Označavajući uvoz znatnih količina biogoriva i osnovnih sirovina biogoriva iz zemalja u razvoju sa jeftinom radnom snagom, kao preduslov ostvarivanja cilja Evropske unije (EU) od 10% biogoriva za sva motorna vozila u zemljama EU, do 2020. godine, *Alfred Wong* identifikuje političku ekonomiju neoliberalizma kao relevantnu prepreku ostvarivanju delotvornog i pravičnog smanjenja emisije gasova sa efektom staklene bašte. Rezultati sprovedenih istraživanja, pre svega, upućuju na to da će „rastuća tražnja za motornim gorivima u EU samo pogoršavati negativne posledice društvenih, kulturalnih i ekonomskih poremećaja u manje razvijenim zemljama koje proizvode sirovine za biogorivo i/ili biogorivo“. Uz navedeno, ukazuje se na potrebu da se nedovoljno razvijenim zemljama pruži - kroz novu strategiju - tehnička i ekonomska pomoć za proizvodnju biogoriva za lokalnu upotrebu, čime bi se omogućilo unapređivanje njihovih ekonomija.

*Korespondencija: S. P. Petrović, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Đ. Pucara 3, 34000 Kragujevac, Republika Srbija; e-mail: pslavica@kg.ac.rs

Polazeći od stava da između ponašanja lidera, liderskih stilova i izgrađenih interpersonalnih odnosa, s jedne strane, i sledbenika, s druge strane, postoje - u procesu organizacionog liderstva - relevantni interaktivni odnosi, *Vesna Stojanović Aleksić* preispituje ulogu atribucije u liderskom procesu, prezentira rane uvide u ulogu sledbenika u liderskom procesu, razmatra bitne aspekte individualiziranog pristupa liderstvu u Teoriji razmene lider - sledbenik. Takođe, kroz koncepte uslužnog liderstva i podeljenog vođstva, obuhvaćene su važne dimenzije ravnopravnog učešća lidera i sledbenika u procesu organizacionog liderstva. U radu je potvrđena ključna hipoteza „da je kvalitet liderskog procesa, pored karakteristika lidera, uslovljen i karakteristikama sledbenika, odnosno, da postoji međuzavisnost efektivnosti liderskog procesa i aktivne uloge sledbenika u tom procesu“.

U identifikovanju ključnih implikacija komplementarnog korišćenja dvaju važnih menadžerskih inovacija za strategijski menadžment i upravljačko računovodstvo - konkretno, Usklađene liste rezultata i Upravljanja zasnovanog na aktivnostima, *Violeta Domanović* istražuje bitne dimenzije njihovog uticaja na strategiju preduzeća, zatim, preispituje mesto koje savremene informaciono-komunikacione tehnologije imaju u procesima implementacije Usklađene liste rezultata i Upravljanja zasnovanog na aktivnostima, i prezentira rezultate empirijske analize korelacije između Usklađene liste rezultata i Upravljanja zasnovanog na aktivnostima, i efikasnosti preduzeća. Kroz istraživački proces je potvrđena hipoteza da između Usklađene liste rezultata i Upravljanja zasnovanog na aktivnostima, s jedne strane, i strategije preduzeća, s druge strane, postoji pozitivna korelacija.

Nakon prezentiranja glavnih specifičnosti ruralnih područja u Republici Srbiji (RS), i ukazivanja na osnovna određenja IPARD (*Instrument for Pre-accession Assistance in Rural Development*) fondova Evropske unije, *Stanislav Zekić, Bojan Matkovski* i *Žana Kleut* istražuju mogućnosti i ograničenja korišćenja IPARD sredstava u ruralnom razvoju RS. Zaključeno je da dominantna usmerenost IPARD sredstava ka investicijama u poljoprivredna gazdinstva i preduzeća, a ne u ruralna domaćinstva, ograničava mogućnost njihovog snažnijeg uticaja na razvoj ruralnih sredina u RS.

Takođe, ova Sveska Časopisa sadrži prikaz *Tijane Tubić* monografije: *Milanović, B. (2016). Global Inequality: A New Approach for the Age of Globalization.* Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.

U ime Uredništva Časopisa i u svoje ime zahvaljujem se, pre svega, autorima priloga objavljenim u ovoj Svesci Časopisa. Istovremeno, posebnu zahvalnost dugujemo recenzentima na uloženom trudu i konstruktivnim i kritičkim komentarima i uputstvima autorima podnetih rukopisa.

Poseban prilog u Svesci 2 Volumen 18 Godište 2016 Časopisa predstavlja *Zahvalnica* recenzentima rukopisa podnetih Uredništvu Časopisa u 2015. godini, od kojih su oni pozitivno dvostruko anonimno recenzirani publikovani - kao izvorni naučni i pregledni članci, prethodno saopštenje i prikazi knjiga - u Sveskama 1, 2 i 3, Volumen 17 Godište 2015 Časopisa.

Akademsku zajednicu obaveštavamo da je izdavanje časopisa *Ekonomski horizonti* finansijski podržalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije, Odluka broj 451-03-1397/2016-02.

Glavni i odgovorni urednik
Slavica P. Petrović

Slavica P. Petrović je redovni profesor na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu. Doktorirala je u oblasti poslovne ekonomije i menadžmenta, na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Ključne oblasti njenog naučnog interesovanja i rada su sistemsko mišljenje, sistemske metodologije strukturiranja upravljačkih problemskih situacija, *soft* i kritički *Management Science*, metodologija naučnog istraživanja.